

1848-1898

PETŐFI ALBUM

100 ÉNEK és DAL

PETŐFI KÖLTEMÉNYEIRE

énekhangra zongora kísérettel.

Összegyűjtötte és a Magyar nemzet ujjaszületése ötvenedik évfordulója
alkalmából közrebocsátja

LANGER VICTOR.

Ára: 4 Korona

BUDAPEST és LIPCSE

Eberle József és Társa zeneműnyomdája, Budapest.

MAJOR ERVIN
KÖNYVTÁRA

Bár mennyire mozgalmas legyen is egyes népek élete, s bár mennyire nyilvánuljon mozgalmas létükben az erő hatalma, maradandó nyomokat e létről sohasem fognak magok után hagyni, ha szellemökben nem jutnak odáig, nem emelkednek ama magaslatra, melyen a kulturnépek állanak, azok a népek, melyek a műveltség, a szellem győzelmes fegyverével vívták ki maguknak a maradandóság diadalát — nagyságát.

A világtörténelem legsötétebb följegyzései azok, melyek a romlás, bomlás és leigázás korszakait megörökítik. Ezek a mellett tanuskodnak, hogy a tömeg nyers ereje mindég vakon tört előre, elseperve mindent mi útjába került addig — míg egy másik, hatalmasb erő által el nem separtetett.

Ez a hatalmasb erő mindannyiszor a szellem intelligentiája volt, mely fölényének tudatában föltülemelkedett s a fékevesztett durvaság kicsapongó rombolásának útját állva, azt megtörte — megsemisítette.

A magyar nemzet egy évezreden által kifejtett kulturális törekvései és elért eredményei jogosultá tevék létét és biztosították neki főállását. A századokon által dúló szörnyű harcok nem törhette meg őserejét, melyet önbizalma még inkább edzé, annyira, hogy a keletről jövő és az egész világra törő hatalmas ellenséget hősiess védelemben föltartóztatni képes volt, megmentve ez által Európát a pusztulás veszedelmétől.

Végig vonulva e végzetes küzdelmeken és fájdalom több ízben végig vonulva még végzetesebb belviszályokon is, a szívós nemzet nemcsak hogy el nem vérzett, hanem a léteért vívott e harcokból megerősödve, sőt mint a művelt világ egyik lényeges tényezője került ki.

A múlt század végi és e század elei események lényegesen hozzájárultak, hogy az elnyomatásnak és mellőzésnek újból kitett magyarság elégedetlenségének mindenkép és minden irányban kifejezést adjon és oly mozgalmaknak legyenek előidézői, melyek a lanyhulni kezdő nemzeti önértetet letargikus álmából fölrázzák.

Irodalom, művészet és tudomány egyesülve lépet a sikra, lobogtatva a nemzeti szellem zászlaját és harczolva a meggyőző érvek nemes fegyverével. Hogy e fenkölt tusanak mily jelentékeny eredménye volt, mutatja oly rohamosan fellendült közművelődésünk, mely a tudományok és művészetek bármely ágában korszakot alkotó lett.

Századunk első fele a magyar nemzet ujjászületésének kora. E kornak alkotásai oly jelentősök, hogy azok főmaradása egyértelmű a magyar nemzet létével.

Kulturánk ez időben egy lépéssel oly magas polczra emelkedett, hogy a legműveltebb nemzetek kulturájával egyenlővé lett.

Különösen irodalmunk és költészetünk lendült föl ez időben korszakot alkotón és e föllendülésben legragyogóbban tündökölt Petőfi Sándor fénytárasztó szelleme.

Petőfi szelleme nem csak lelkesítő de termékenyítő erővel is volt a nemzetre. Termékenyítő oly annyira, hogy az saját alkotásain kívül egy egész irodalom keletkezését eredményezte.

Szelleme a művészetekre való kihatása ép oly nagy horderejű volt s legelsőbbben és leghathatósabban a zenén mutatkozott. A zenén oly annyira, hogy Petőfi költészete egymaga képes volt megteremteni egy szintén korszakot képező zeneirodalmat. Bizonyítja ezt ama körülmény, hogy ötven éven át a magyar zeneköltők színe javát mi sem bírta annyira lelkesíteni mint Petőfi mindenkit magával ragadó múzsája.

Egy és több szólamu műdalok, népdalok, vegyes- és férfikarok, karok zenekar- és zongorakísérettel, melodramák, valamint még egyéb műfajokhoz tartozó kisebb nagyobb zenei alkotások keletkeztek s ha a Petőfit megzenésítők sokaságából névleg felsoroljuk a következőket u. m.: Ábrányi Kornél, Arany János, Bartalus István, Beleznay Antal, Bertha Sándor, Doppler Károly, Egressi Béni, Erkel Ferencz, Erkel Sándor, Festetich Leó gróf, Fortuner Elek, Fűredi Mihály, Gaál Ferencz, Hoffer Károly, Hubay Jenő, Hubenai Klára, Huber Károly, Joó Károly, Kern Aurel, Kirchner Elek, Langer János, Langer Victor, Lányi Ernő, Liszt Ferencz, Lorenz János, Mihalovich Ödön, Mosonyi Mihály, Odry Lehel, Orczy Bódog báró, Ögyek, Rieger György, Sellei József, Simonffy Kálmán, Szénfy Gusztáv, Szotyori Nagy József, ifj. Szotyori Nagy Károly, Szögedi Endre, Szügyi József, Thern Károly, Varga József, Volny Vilmos, Zimay László, továbbá ha tekintetbe vesszük, hogy népdalaink gyöngyeiből félszáznál jóval többet szintén Petőfi költészetének köszönhetjük, nem fogja senkisé isem túlzottnak mondhatni főntebb tett ama kijelentést, hogy Petőfi egymaga egy egész zeneirodalom előidézője volt.

E zeneirodalom egy részének egybegyűjtését és közrebocsájtását sohasem tartottuk alkalmasnak, mint épen most, midőn a magyar nemzet félszázados emlékét ülni készül ama dicső napoknak, melyek államunk és közművelődésünk újbóli föllendülését szülték.

Hogy ez ünnep egyértelmű Petőfi Sándor ünneplésével a történelmi eseményekből kifolyó.

„Márczius 15-kének ünneplése nemzetünk ébredésének ünnepe.

E napon virradt meg újra a szabadság hajnala.

A hon ege e napon úszott újból ragyogó pírban, a rabbilincseket olvasztó pírjában.

Kárpátoktól Adriáig e napon terjeszté ismét melengő sugarait és derengő fényét az elnyomatás homályától évszázadokon által borított magyarok napja.“

E napot ünnepli kegyeletteljesen és lelkesen a magyar nemzet évente s készül megünnepelni nagy fénnel az iden is.

1848-ban márczius 15-én, tehát ötven évvel ezelőtt hangzott föl először szózatként ama költői megnyilatkozás, mely villámgyorsan találta minden magyar szívét s melyet dörgön visszhangozta nyomban minden magyar ajk „Talpra magyar hí a haza“ . . . .

Petőfi Sándor, a magyar nemzet ujjászületése korának lánglelkű dalnoka, e napon röpité országgá „Nemzeti dal“-át s annak gyújtó hatása lángba borítá Magyarországot, mely lángtengerből emelkedett ki Phönixként főségesen szárnyalva a szabadság.

A Petőfi album tervezésekor annak közrebocsájtóját kettős cél vezérelte. Először a magyar zeneirodalomban eddig páratlanul álló gazdag, becses és a szabadság korszakának eseményeivel szorososan összefüggő egy dalgyűjteményt nyújtani, másodsor pedig dalban megörökíteni magát e dicső korszakot s vele együtt Petőfi Sándort.

Legyen tehát úgy és szenteljük e dalgyűjteményt a márcziusi dicső napok és Petőfi Sándor emlékének.

TARTALOM.

	Oldal
Id. Ábrányi Kornél.	„Az éj“ Zeneköltemény. 7
	Világoskék a csillagos éjszaka. 14
Beleznay Antal.	Zöld leveles, fejér. 16
Doppler Károly.	Honfidal. 17
Egressi Béni.	Alku. 18
	A virágnak megtiltani nem lehet. 19
	Dinomdánom. 20
	Ereszkedik le a felhő. 21
	Ez a világ a milyen nagy. 22
	Kis furulyám szomorúfűz ága. 23
	Nemzeti dal. 24
	Részegség a hazáért. 25
	Szerelmes vagyok én. 26
Festetich Leó gróf.	Árvalányhaj a süvegem bokrétája. 27
Füredi Mihály.	Barna menyecskének. 28
	Befordultam a konyhára. 29
	Hej nekem hát vigasztalást. 30
	Nem ért engem a világ. Románcz. 31
	Nem nézek én. 32
	Reszket a bokor, mert. 33
	Te vagy, te vagy, barna kis lyány. 34
	Világoskék a csillagos éjszaka. 35
	Zöld leveles, fejér. 36
Hubenai Klára.	Mi van innen távol? 37
Langer Victor.	A magyarok istene. 38
	A székelők. 40
	Az én torkom álló malom. 42
	Az erdőnek madara van. 43
	Csatában. 44
	Furfangos borivó. 46
	Fürdik a holdvilág az ég tengerében. 47
	Meleg dél van. 48
	Nem megyek én innen sehova. 49
	Szerelemnek rózsákkal. 50
Lányi Ernő.	Boldogtalan voltam. 51
	Le az egről hull a csillag. 53
	Zárjátok be már azt a koporsót. 54
Mihalovich Ödön.	Ereszkedik le a felhő. 56
Mosonyi Mihály.	A szerelem, a szerelem. 58
Népdalok.	A búbánat gonosz vendég, rossz madár. 62
	A csavargó. 63
	Add ide hát, azt a piros. 64
	A faluban utcza hosszát. 65
	A szerelem, a szerelem. 66
	A toronyban delet harangoznak. 67
	Csuklyában jár a barát. 68
	Éj van. 69
	Fényes csillag. 70

	Oldal.
Népdalok.	Fürdik a holdvilág. 71
	Gyere lovam. 72
	Ha szavaid megfontolom. 73
	Hegyen ülök. 74
	Hej Büngözdsdi Bandi. 75
	Hortobágyi kocsmárosné. 76
	Hull a levél a virágról. 77
	Ide kis lány. 78
	Juhász legény, szegény juhász legény. 79
	Kis menyecske, szép kis menyecske. 80
	Le az egről hull a csillag. 81
	Mért búsulsz? tán megbántad már. 82
	Nehéz, nehéz a szívem. 83
	Nehéz, nehéz az én szívem. 84
	Nem ver meg engem az isten. 85
	Nem ver meg engem az isten. 86
	Paripámnak az ő színe fakó. 87
	Pusztán születtem a pusztán lakom. 88
	Rég elhúzták az esteli harangot. 89
	Rózsa bokor a domboldalon. 90
	Rövidre fogtam a kantárszárát. 91
	Sikos a hó, szalad a szán. 92
	Száll a felhő magasan, magasan. 93
	Száll a felhő magasan, magasan. 94
	Szerelmes vagyok én. 95
	Temetésre szól az ének. 96
	Temetésre szól az ének. 97
	Te vagy, te vagy, barna kis lány. 98
	Tíz pár csókot egy végből. 99
	Zöld leveles, fejér. 100
Orczy Bódog báró.	Ha szavaid megfontolom. 101
	Nem nézek én, minek néznék. 102
Ögyek.	A Dunán. 103
	A virágok. 104
	Ez a világ a milyen nagy. 105
	Ha én kedvesemről gondolkodom. 106
	Mintha a nagy nehéz világot tartanám. 107
	Pusztá föld ez a hol most járok. 108
	Te szívemnek szép gyönyörűsége. 110
Simonffy Kálmán.	Pusztán születtem. 111
	Tarka madár. 112
	Te vagy, te vagy, barna kis lány. 113
Szénfy Gusztáv.	A csaplárné a betyárt szerette. 114
	De már nem tudom. 115
	Ha én kedvesemről gondolkodom. 116
	Megy a juhász számaron. 117
Thern Károly.	Van e mostan olyan legény. 118
Volni Vilmos.	Ha szavaid megfontolom. 119
	Hull a levél. 120
Zimay László.	Boldog éjjel. 121
	Elvinnélek én csak adnának. 123

„Az éj.“

Zene költemény.

Ábrányi Kornél.

Ének. Erélyesen. (*Energico.*)

Zongora. *f*

Fe - kü - gye - tek már le,

cresc. *ten.* *Meno. mezza*

em - be - rek! Vagy - ha jár - tok, hal - kan lép - je - tek. Láb - ujj - he - gyen las - san

cresc. *ten.* *mezza*

ten. *fp* *p*

jár - ja - tok, Sdur - va zajt ne üs - sön aj - ka - tok.

ten. *fp* *p* *poco rit.*

Andantino.

fp *cresc.*

Tisz - tel - ni kell a gyászt, — mert az szent,.... mert az szent,....

fp *legato* *cresc.*

Ped. * Ped. *

più rit.

tisz - tel-ni kell a gyászt, a gyászt, mert az szent, mert az szent, mert az

più rit.

Ped. *

ten.

szent....

fp *rit.*

Ped. * Ped. * Ped. * Ped. *

Meno mosso.

espress. *p* *con dolore*

Éj, a gyász-os if - jú, — meg - je - lent. Ked - ve - se - volt, és — az

espress. *p*

Ped. * Ped. * Ped. *

fp

meg-ha-la; A - zért gyá - szol, a - zért gyá - szol, sze-gény éj - sza - ka,

fp

Ped. * Ped. * Ped. * Ped. * Ped. *

rit. *p* *Poco mosso.* *mf*

sze-gény éj - sza-ka. Csen - de-sen, csen - de-sen a föld-re le

rit. *p* *mf*

Ped. *

fp *poco cresc.*

bo - rúl, Hull a fű - re kön - nye, hull a kön - nye, hull, hull,

fp *poco cresc.*

Ped. *

ten.

szo - mo - rún.

dim. *rit. p*

Ped. *

fp *poco accel.* *mf* *meno*

Most egy szer-re_ vaj-jon mi do - log? Bú-san bár, de még is,

dolce

még is mo - so - lyog.

dolce *dim.* *p*

Ped. *

Mosso. *mf* *declamato* *ten.* *p.* *ten.*

Im, sir-já-ból a hold fel-jö-ve. holt ked-ve-se hal-vány szel-le-me.

mf *ten.* *p.* *ten.*

Poco agitato. *mf* *allargando*

Ta-lál - koz-nak é - des ke-serv-vel, Ö - lel - kez-nek ki - nos, ki - nos gyö-nyör -

mf *allargando*

rel. *mf* *Meno.* És be-szél-nek... *amoroso*

fp *una Corda* *p rit.* *mf*

Ped. * Ped. * Ped. *

gyöngéden *cresc.* de ki tud-ja, mit? A mit sen - ki nem sejt, nem gya-nit. Nem is vol - na

cresc.

Ped. * Ped. * Ped. * Ped. *

fp *f* ezt jó tud - no-tok, Mert e be-széd, mert e be-széd ö - rök nagy ti-

fp *f*

Ped. * Ped. * Ped. *

tok.

decresc. *rit. p*

Ped. * *

Tempo stringendo.

f Csak az ő - rült hall - ja, a mi - dőn rá a lá - zas ré - mes ó - ra

Meno mosso.

p jön; Sa hal - dok - ló, ha már csak egy - két pók - há - ló - szál tart - ja é - le - *allargando*

Mesto.

p ten. tét; *mf* Még egy hall - ja, még egy hall - ja, még egy har - ma - dik: *ten.*

f A köl - tő, ha éb - ren ál - mo - dik, ál - mo - dik, A me - ren - gő köl - tő ér - ti *ten.* *p*

p

még a - ma sze - lem - han - gok rej - tel - mét,

mf *cresc.* *rit.*

Tempo I.

fp *cresc.*

De nem szól - hat ró - la, ne kér - dezd, ne kér - dezd...

fp *legato* *cresc.*

sempre f

El - fe - lej - ti, el - fe - lej - ti a - mi - re fő - léb - red, a - mi - re

sempre f

Ped. *

f

fő - léb - - red.

sf *f* *ff*

Ped. * Ped.

Világoskék a csillagos éjszaka...

Ábrányi K.

Mérsékeltén. (*Moderato*)

Ének.

Zongora.

mf *ten.* *rit.*

pf *espress.*

Vi - lá - gos - kék a csil - la - gos éj - sza - ka,

pf *espress.* *p*

pf

Tár - va - nyit - va szo - bám - nak az ab - la - ka,

pf *cresc.* *p*

mf Az ab - lak-ból te-kin - te-tem az é - gen, az é - gen, *ten.* *f* Lel - kem pe - dig

The first system of music features a vocal line and a piano accompaniment. The vocal line starts with a mezzo-forte (*mf*) dynamic and includes a tenuto (*ten.*) mark over the final note of the first phrase. The piano accompaniment mirrors the vocal melody with a similar dynamic and includes a tenuto (*ten.*) mark over the final note of the first phrase. The key signature has one flat (B-flat) and the time signature is 4/4.

an - gya - lom - nak ö - lé - ben, — ö - lé - ben. Az ab - lak - ból

The second system continues the vocal and piano parts. The vocal line has a repeat sign over the first two measures of the second phrase. The piano accompaniment also has a repeat sign. Dynamics include *f* and *ten.* markings. The key signature and time signature remain the same.

con anima te - kin - te - tem az é - gen, az é - gen, *f* Lel - kem pe - dig an - gya - lom - nak, *ten.*

The third system begins with the instruction *con anima* above the vocal line. The piano accompaniment also has *con anima* written below it. Dynamics include *f* and *ten.* markings. Pedal points are indicated with 'Ped.' and an asterisk (*) below the piano part. The key signature and time signature remain the same.

an - gya - lom - nak ö - lé - ben.

The fourth system concludes the page. The vocal line has a final *f* dynamic marking. The piano accompaniment features a mezzo-forte (*mf*) dynamic and a piano (*p*) dynamic marking. The key signature and time signature remain the same.